

Raisio Oyj - neljännesvuosikatsaus
TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 2003

Raisio Yhtymä Oyj Pörssitiedote
 10.2.2004 klo 12.00

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 2003

Tulos jäi heikoksi, kassavirta parani merkittävästi

- Liikevaihto kasvoi 2,1 prosenttia vuonna 2003 ja oli 860,5 milj. euroa (843,1 milj. euroa vuonna 2002). Liikevoitto kertaluonteisista eristä puhdistettuna oli 1,2 milj. euroa (23,1 milj. euroa). Raportoitu liiketulos oli -14,3 milj. euroa (20,6 milj. euroa) ja tulos ennen veroja -27,2 milj. euroa (9,3 milj. euroa).
- Osakekohtainen tulos oli -0,16 euroa (0,03 euroa). Hallitus esittää maksettavaksi osinkoa 0,01 euroa osakkeelta (0,02 euroa).
- Liiketoiminnan tuottama kassavirta parani merkittävästi ja oli 77,0 milj. euroa (45,4 milj. euroa). Investointeihin sitoutui 62,2 milj. euroa (64,9 milj. euroa). Käyttöpääoma pieneni 50,7 milj. eurolla 110,4 milj. euroon. Omavaraisuusaste oli 32,2 prosenttia 31.12.2003 (34,4 %).
- Vuoden 2004 tuloksen odotetaan kääntyvän voitolliseksi ja paranevan kaikissa kolmessa toimialaryhmässä. Myönteinen tuloskehitys ja pääomien tiukka hallinta mahdollistavat vakavaraisuuden paranemisen.

NELJÄS VUOSINELJÄNNEKSI

Vuoden viimeisellä neljänneksellä Raisio Yhtymän liikevaihto oli 216,1 milj. euroa (225,2 milj. euroa) ja liiketulos -7,1 milj. euroa (0,6 milj. euroa). Tulos ennen veroja oli -10,8 milj. euroa (-3,6 milj. euroa) ja liiketoiminnan kassavirta 41,5 milj. euroa (15,8 milj. euroa). Kertaluonteisista eristä puhdistettu liiketulos oli 4,4 milj. euroa (6,1 milj. euroa).

Raisio Chemicalsin liikevaihto nousi hieman vertailukautta korkeammaksi ja oli 104,3 milj. euroa (102,4 milj. euroa). Liikevoitto oli 2,2 milj. euroa (2,5 milj. euroa). Liikevoittoa paransi erityisesti lateksiliiketoiminnan hyvä kehitys. Raisio Chemicalsin liikevoitto ilman kertaluonteisia eritä nousi 5,6 milj. euroon (2,2 milj. euroa).

RavintoRaision liikevaihto pieneni 104,4 milj. euroon (117,5 milj. euroa). Elintarvikemyynti jäi vertailukautta heikommaksi, mutta rehutoimialan liikevaihto kasvoi. Liiketulos oli -9,2 milj. euroa (-1,6 milj. euroa). Rehutoimialan tulos oli lähes vertailukauden tasolla, mutta muiden RavintoRaision toimialojen tulos heikkeni. RavintoRaision liiketulos ilman kertaluonteisia eritä oli -1,1 milj. euroa (4,1 milj. euroa).

Raisio Life Sciencesin liikevaihto kasvoi 11,0 milj. euroon (9,3 milj. euroa). Nousu johtui elintarvikediagnostiikkaliiketoiminnan ostosta keväällä 2003. Raisio Life Sciencesin liiketulos oli -0,2 milj. euroa (0,2 milj. euroa). Ainesosaliiketoiminnan tulos parani hieman

vertailukauteen nähden.

Pääjohtaja Rabbe Klemets:

"Raisio Yhtymän liikevaihto jäi neljännellä vuosineljänneksellä vertailukautta pienemmäksi. Raisio Chemicalsin hyvä vire kuitenkin jatkui erityisesti lateksiliiketoiminnassa. Myös RavintoRaision rehutoimialan liikevaihto kasvoi. Vuositasolla tarkasteltunakin Raisio Chemicals ja rehutoimiala olivat konsernin vahvimmat osat niin kasvu- kuin kannattavuusmielessä.

Viimeisen vuosineljänneksen tulos oli merkittävistä kertakulukirjauksista johtuen erittäin heikko. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 4,4 milj. euroa, mutta alaskirjaukset ja tehostamisohjelmien aiheuttamat kertakulut veivät viimeisen neljänneksen liiketuloksen -7,1 miljoonaa tappiolle. Läpiviedyt mittavat toiminnan tehostamisohjelmat RavintoRaisiossa ja Raisio Chemicalsissa luovat kuitenkin hyvät edellytykset kannattavuuden paranemiselle vuonna 2004.

Tehostamisohjelmiin sisältyvät käyttöpääoman pienentämisprojektit etenivät suunnitellusti myös viimeisellä vuosineljänneksellä ja kassavirta parani merkittävästi vertailukauteen nähden. Vuoden 2003 aikana pystyttiin käyttöpääomaa vapauttamaan yli 30 prosenttia. Yli 50 miljoonan euron käyttöpääoman pieneneminen mahdollisti sen, että kassavirtaa kertyi tappiollisesta tuloksesta ja merkittävistä investoinneista huolimatta lähes 15 miljoonaa euroa.

Raisio Yhtymän vuonna 2001 valmistuneen strategian toteuttaminen on osoittautunut ennakoituakin haasteellisemmaksi. Vuonna 2003 uudet päänavaukset kasvumarkkinoille - Kiinaan paperikemikaaleihin ja eurooppalaiseen elintarvikediagnostiikkaan sekä margariini-tuotantoon Venäjälle - ovat merkittäviä strategisia askeleita. Myös muutamissa ydinliiketoimintojen ulkopuolisissa, kuten jäätelö- ja BioSafe-voiteluöljyliiketoimintojen, divestoinneissa onnistuttiin. Paperiteollisuudessa jatkunut matalasuhdanne, margariinituotannon rationalisoinnin pitkittyminen ja funktionaalisten elintarvikkeiden viranomaiskäsittelyjen hitaus ovat kuitenkin heikentäneet kasvua ja tuloskehitystä ja vieneet näin pohjaa tulevilta panostuksilta.

Olemme alkuvuonna 2004 käynnistäneet konsernin strategiaa ja rakennejärjestelyvaihtoehtoja koskevan selvittelytyön. Keskeisenä tavoitteena on toiminnan nykyistä selkeämpi keskittyminen ja Raisio Yhtymän kehittäminen edelleen hyvinvoinnin erityisosajana. Raisio Chemicalsin eriyttämistä suunnitellaan ja myyntiin tähtäävät keskustelut on aloitettu eräiden kemian alan yritysten kanssa. Lopullisten päätösten arvioidaan ajoittuvan vuoden 2004 toiselle tai kolmannelle vuosineljännekselle."

RAISIO YHTYMÄ OYJ

Taru Narvanmaa
viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja

Lisätietoja:

pääjohtaja Rabbe Klemets, p. (02) 443 2220 tai 0400 821 614
talousjohtaja Antti Salminen, p. (02) 443 2460 tai 040 535 1216
viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja Taru Narvanmaa, p. (02) 443 2240 tai 050 590 9398

Englanninkielinen puhelinkonferenssi järjestetään 10.2.2004 klo 14.00 (puh. (09) 8248 3177 ja PIN-koodi 8872) ja lehdistötilaisuus 10.2.2004 klo 15.00 Raisio Yhtymän pääkonttorissa Raisiossa (osoite Raisionkaari 55).

Raisio Yhtymän vuosikertomus julkaistaan viikolla 12 ja varsinainen yhtiökokous pidetään perjantaina 26.3.2004 Turussa.

Vuoden 2004 tammi-maaliskuun osavuositarkastus julkaistaan 4.5.2004, tammi-kesäkuun osavuositarkastus 30.7.2004 ja tammi-syyskuun osavuositarkastus 4.11.2004.

Katsaus on tilintarkastamaton.

Liitteet:

Hallituksen toimintakertomus
Tilinpäätöstaulukot

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Vuoden 2002 kertomuksessa arvioitiin Raisio Yhtymän liikevaihdon ja tuloksen kasvavan vuonna 2003. Liikevaihdon osalta kasvua syntyikin erityisesti Raisio Chemicalsissa, mutta kannattavuuskehitys oli selvästi arvioitua heikompi. Käyttöpääoman pienentämisessä sen sijaan onnistuttiin jopa ennustettua paremmin.

Vuoden 2003 keskeiseksi teemaksi nousi toiminnan tehostaminen. Sekä Raisio Chemicalsissa että RavintoRaisiossa käytiin läpi mittavat tehostamisohjelmat, joiden tulosvaikutukset alkavat näkyä vuodesta 2004 eteenpäin. Osana toimintojen uudelleenjärjestelyjä konsernin eri yksiköistä vähenee noin 420 työpaikkaa vuosien 2003-2004 aikana.

Hidas orgaaninen kasvu on vaikeuttanut vuonna 2001 laaditun kasvustrategian toteuttamista. Tämän johdosta hallitus on arvioinut syksyn 2003 aikana uudelleen visiota ja strategiaa ja päättänyt selvittää konsernin rakennejärjestelyvaihtoehdot mukaan lukien irrottautumisen Raisio Chemicalsista. Keskustelut eräiden kansainvälisten kemian alan yritysten kanssa on jo aloitettu. Myös

mahdollisuudet Raisio Chemicalsin pörssilistautumiseen selvitetään.

LIIKEVAIHTO

Konsernin liikevaihto vuonna 2003 kasvoi 2,1 prosenttia ja oli 860,5 milj. euroa (843,1 milj. euroa). Raisio Chemicalsin ja Raisio Life Sciencesin liikevaihdot kasvoivat pääosin yritysostojen seurauksena, RavintoRaision liikevaihto sen sijaan pieneni.

Valuuttakurssien muutokset pienensivät liikevaihtoa. Vuoden 2002 keskikursseilla laskettuna konsernin liikevaihto olisi ollut 25 milj. euroa korkeampi.

Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus oli 52,1 prosenttia (52,5 %) eli 448,6 milj. euroa (442,7 milj. euroa).

TULOS JA OSINKOEHDOTUS

Konsernin liikevoitto vuonna 2003 ilman kertaluonteisia eriä oli 1,2 milj. euroa (23,1 milj. euroa). Kertakulut syntyivät eräiden ei-tuotannollisessa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksista, Raisio Chemicalsin ja RavintoRaision tehostamisohjelmista sekä viljatärkkelysliiketoiminnan lopettamis päätöksestä. Raportoitu liiketulos oli -14,3 milj. euroa (20,6 milj. euroa). Liiketulos heikkeni kaikissa toimialaryhmissä. Valuuttakurssien muutoksilla ei ollut merkittävää tulosvaikutusta konsernitilillä.

Kertaluonteiset erät

		2003		2002
	Tuotot	Kulut	Tuotot	Kulut
Raisio	0,8 milj. e	8,9 milj. e	1,8	-
Chemicals	BioSafe- myyntivoitto	tehostamiskulut 0,5 milj. e	milj. e IFRS-	
		käyttöomaisuuden korjaus*		

		alaskirjaukset		
RavintoRaisio	1,2 milj. e	3,7 milj. e	1,2	5,7 milj. e
jäätelöliike-		tehostamiskulut	milj. e.	margariini-
toiminnan		4,4 milj. e	IFRS-	tuotannon
myyntivoitto		käyttöomaisuuden korjaus*		siirto
		alaskirjaukset		
Raisio Life	-	-	0,2	-
Sciences			milj. e	
			IFRS-	
			korjaus*	
Yhteensä	2,0 milj. e	17,5 milj. e	3,2	5,7 milj. e
			milj. e	

*siirtyminen IFRS-perusteiseen vaihto-omaisuuden arvostukseen

Konsernin tulos ennen veroja oli -27,2 milj. euroa (9,3 milj. euroa). Nettorahoituskulut olivat 12,9 milj. euroa (11,3 milj. euroa). Vertailukautta korkeampi keskimääräinen lainamäärä lisäsi korkokuluja, minkä lisäksi valuuttakurssivoitot olivat vertailukautta pienemmät. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisessa on noudatettu varovaisuuden periaatetta. Nettotulos verojen jälkeen oli -26,7 milj. euroa (5,4 milj. euroa).

Osakekohtainen tulos oli -0,16 euroa (0,03 euroa). Vuodelta 2003 hallitus esittää maksettavaksi osinkoa 0,01 euroa osakkeelta (0,02 euroa).

TOIMIALARYHMÄT

Raisio Chemicals

Maailmantalous piristyi alkuvuoden kriisien jälkeen. Paperin kulutuksen arvioidaan kasvaneen 2-3 prosenttia vuoden 2003 aikana. Kulutuksen kasvu oli suurinta Aasiassa ja itäisessä Euroopassa.

Paperintuotantomäärät kasvoivat Länsi-Euroopassa merkittävästi vahvan vientikehityksen johdosta. Graafisten paperien valmistus kasvoi yli 4 prosenttia ja niiden joukossa päällystettyjen paperien valmistus noin 7 prosenttia.

Näin ollen lateksisideaineiden kysyntä voimistui. Erikoiskemikaalien kysyntä Pohjois-Amerikan ja Euroopan markkinoilla pysyi edellisen vuoden tasolla, mutta kasvoi merkittävästi Aasiassa. Epäsuosiolliset sääolosuhteet Keski- ja Etelä-Euroopassa sekä Suomessa pienensivät vilja- ja perunasatoja ja nostivat tärkkelyssideaineiden raaka-ainehintoja merkittävästi. Tärkkelyssideaineiden hintoihin kohdistuu tästä syystä merkittäviä nostopaineita vuonna 2004.

Raisio Chemicalsin liikevaihto kasvoi 14,1 prosenttia ja oli 422,3 milj. euroa (370,1 milj. euroa). Kasvu johtui lähinnä elokuussa 2002 tehdystä Latexia-yritysostosta ja lateksisideaineiden kasvaneesta myynnistä. Sen sijaan tärkkelyssideaineiden myynti pieneni johtuen muun muassa Saksan myyntiyhtiön toiminnan lopettamisesta vuoden 2002 kesällä. Heikentynyt dollari oli merkittävin syy erikoiskemikaaliliikevaihdon pienenemiseen.

Raisio Chemicalsin liikevaihto toimialoittain, milj. euroa

	2003	2002
Lateksit	207,7	127,7
Erikoiskemikaalit	125,0	135,8
Tärkkelykset	89,6	106,6
Yhteensä	422,3	370,1

Raisio Chemicalsin liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 10,5 milj. euroa (8,9 milj. euroa). Keväällä 2003 käynnistetyt, kertakuluja aiheuttaneet tehostamistoimenpiteet alkoivat vaikuttaa positiivisesti loppuvuoden aikana. Toiminnan tehostamisohjelmalla tavoitellaan 15 miljoonan euron vuotuisia kustannussäästöjä. Kustannussäästöjen vaikutus koko painollaan kohdistuu vuoteen 2004

ja siitä eteenpäin.

Raportoitu liikevoitto oli 1,9 milj. euroa (10,7 milj. euroa). Lateksiliiketoiminnan kannattavuutta paransivat uudet asiakkaat ja Latexia-kokonaisuuden onnistunut integroiminen Raisio Chemicalsiin. Kilpailutilanteen koveneminen heikensi tärkeä- ja erikoiskemikaaliliiketoimintojen kannattavuutta.

Tuotantokapasiteetiltaan 100 000 tonnin lateksitehdas käynnistyy Kiinassa Zhenjiangin alueella vuoden 2004 alkupuolella. Samaan aikaan myös Raision valmistamien erikoiskemikaalien tuotantokapasiteetti Kiinassa kasvaa, kun erikoiskemikaaleja valmistava tehdas käynnistyy Suzhoun alueella.

Raisio Chemicalsin yhdessä Hansaprintin, Omyan, Metso Paperin ja Flint-Schmidt Finlandin kanssa omistama koepainolaitos Future Printing Center aloitti toimintansa Raisiossa vuoden 2004 alussa. Alueella sijaitsee myös koepääallistyslaitos CTC ja Raisio Chemicalsin muita tutkimuskeskuksia. Yhdessä ne muodostavat ainutlaatuisen paperin testaus- ja kehityspalvelun, joka kattaa paperinvalmistuksen vaiheet pohjapaperista valmiiseen painettuun ja jälkikäsiteltyyn painotuotteeseen. Kehityskeskukset mahdollistavat entistä monipuolisemman yhteistyön paperikemikaalien kehittämisessä yhdessä asiakkaiden kanssa.

Raisio Chemicals myi liikevaihdoltaan noin 3 miljoonan euron voiteluöljyliiketoiminnan ruotsalaiselle Binol AB:lle joulukuun lopussa. Raisio Chemicals jatkoi näin ydinliiketoimintoihin kuulumattomien tuotteiden karsimista ja keskittyi paperikemikaaleihin eli lateksihin, erikoiskemikaaleihin ja tärkeäsideaineisiin.

RavintoRaisio

Euroopan Unionin laajeneminen antaa RavintoRaisiolle hyvät toimintamahdollisuudet uusilla markkinoilla. Puolan tuleva EU-jäsenyys avaa Raisio Polska Foodsille uusia mahdollisuuksia unionin sisämarkkinoilla. EU:n itälaajeneminen voi toisaalta lisätä elintarvikkeiden ja rehujen tuontia sekä kiristää kilpailua entisestään erityisesti vähittäiskaupparektorilla Suomessa. Myös EU:n maatalouspoliittiset ja kansalliset päätökset viljelyn ja kotieläintalouden tukemisesta vaikuttavat RavintoRaision liiketoimintaan.

Ihmisten kiinnostus ravinnon ja terveyden väliseen yhteyteen ja väestön ikääntyminen muodostavat hyvän pohjan terveysvaikutteisten ja terveellisten elintarvikkeiden kehittämiselle. Myös helppokäyttöisten elintarvikkeiden kysyntä on kasvussa. Venäjä ja Itämeren alue nähdään tulevaisuuden kasvumarkkinana, johon RavintoRaisio on panostanut investoimalla ja verkostoitumalla.

Tilakoon kasvu, tuotannon tehostaminen ja työnsäästö ovat lisänneet teollisten korkealaatuisten rehujen käyttöä tasaisesti viimeisen kymmenen vuoden aikana Suomessa. Parina viime vuotena kasvua on ollut erityisesti lihasiipikarjan- ja sianrehuissa. Vuonna 2003 onnistuttiin lyömään tuotantoennätykset sekä Raision että Anjalankosken rehutehtailla.

Kilpailutilanne mallasmarkkinoilla kiristyi 2003 alkupuolella oluen kulutuksen vähennyttyä Euroopassa. Suomessa oluen kokonaisuusmyynti jäi edellisestä vuodesta noin kolme prosenttia. Venäjällä oluen kulutus sen sijaan kasvoi noin seitsemän prosenttia edellisestä vuodesta.

RavintoRaision liikevaihto pieneni ja oli 417,9 milj. euroa (458,5 milj. euroa). Liikevaihdon pienenemiseen vaikuttivat muun muassa jäätelö-, mantelimassa- ja teollisuusmargariiniliiketoimintojen myynti sekä margariinituotannon keskittämisestä ja työrauhaongelmista aiheutuneet tuotantovaikkeudet.

RavintoRaision liikevaihto toimialoittain ja liiketoiminnoittain
milj. euroa

	2003	2002
Elintarvike	232,2	266,9*
Margariini	130,8	160,6
Mylly	75,3	77,1
Ruokaperuna	21,2	25,0
Muut	14,4	11,1*
Toimialan sisäinen myynti	-9,5	-6,9
Rehu	163,8	159,4
Mallas	26,4	30,2
Viljatärkkelys	15,0	20,6
Sisäinen myynti	-19,5	-18,6
Yhteensä	417,9	458,5

*Luvut on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatorakennetta.

RavintoRaision liiketulos ilman kertaluonteisia eriä oli -4,8 milj. euroa (15,5 milj. euroa). RavintoRaisio käynnisti syksyllä 2003 toiminnan tehostamisohjelman, jonka seurauksena toimintoja organisoitiin uudelleen ja viljatärkkelysliiketoiminta päätettiin lopettaa. Tehostamistoimenpiteistä aiheutuneet kertakulut nousivat 8,1 milj. euroon. Raportoitu liiketulos laski selvästi ja oli -11,7 milj. euroa (11,0 milj. euroa). Kaikkien RavintoRaision toimialojen tulokset heikkenivät.

RavintoRaisio vahvisti asemiaan Venäjällä ostamalla huhtikuussa 2003 meijerikiinteistön Istrasta, läheltä Moskovaa. Margariinituotanto Istrassa alkoi vuoden 2004 alussa. Vihantiin valmistuu vuoden 2004 aikana uusi tuotantolinja, joka parantaa ruokaperunaliiketoiminnan kilpailukykyä. RavintoRaisio tiivistää yhteistyötään ruotsalaisen elintarvikekonserni Cerealian kanssa. Cerealia Foodsin myyntiorganisaatio hoitaa Raision margariinien ja Beneviva-tuoteperheen myynnin vähittäiskaupoille ja suurtalouksille Ruotsissa vuoden 2004 alusta lähtien. Vastaavasti RavintoRaisio hoitaa Cerealian aiempaa laajemman tuotevalikoiman myynnin Suomessa toukokuusta 2004 alkaen. Yhteistyön laajentaminen Baltiaan on työn alla.

Raisio Life Sciences

Terveysvaikutteisten elintarvikkeiden markkinoiden kehittymistä ovat rajoittaneet hitaat ja epäyhtenäiset lupaprosessit eri maissa. Raisio Life Sciences onnistui kuitenkin saamaan yhdessä eurooppalaisten asiakkaidensa kanssa viranomaisluvut, jotka mahdollistivat 13 uuden tuotteen lanseerauksen eri puolilla Eurooppaa vuoden 2003 loppupuolella. Euroopan Unionin tasolla tehtyjen päätösten takia lupakäytäntöjen uskotaan kuitenkin yhtenäistyvän vuoden 2004 aikana ja edesauttavan tuotevalikoiman ja markkina-alueen laajentamista. Kiinnostus terveystuotteisiin elintarvikkeisiin on kasvanut merkittävästi etenkin Keski- ja Etelä-Euroopassa.

Raisio Life Sciences osti keväällä 2003 ruotsalaisen elintarvike-diagnostiikkayritys Diffchamb AB:n. Elintarvikediagnostiikan liiketoimintaympäristössä tehtiin vuonna 2003 useita muitakin yrityskauppoja. Markkinoilla on selvästi tapahtumassa keskittymistä, jonka myötä pienistä yrityksistä voi lyhyellä aikavälillä muodostua merkittäviä toimijoita alalla. Elintarvikediagnostiikan arvioidaan kasvavan vuosittain 10-20 prosenttia, sillä ruuan puhtaus ja turvallisuus koetaan entistä tärkeämmäksi muun muassa BSE-taudin, hormonijäämien, salmonellan ja listerian esiintymisen takia. Suunta on selvästi kohti nopeampia ja helppokäyttöisempiä testausmenetelmiä.

Raisio Life Sciencesin liikevaihto kasvoi 12,4 prosenttia ja oli 34,0 milj. euroa (30,3 milj. euroa). Liikevaihdon kasvu johtuu diagnostiikkaliiketoiminnan ostosta. Ainesosamyynnin kasvua

rajoitti uusien lanseerausten painottuminen vasta vuoden lopulle ja diagnostiikkamyynäntiin vaikutti tuotevalikoiman karsiminen alhaisen marginaalin välitystuotteista.

Raisio Life Sciencesin liikevaihto toimialoittain, milj. euroa

	2003	2002
Ainesosat	27,0	30,3
Diagnostiikka	7,0	-
Yhteensä	34,0	30,3

Raisio Life Sciencesin liiketulos oli -5,4 milj. euroa (0,5 milj. euroa). Voimakkaat markkinointipanostukset heikensivät kannattavuutta ainesosatoimialalla. Diagnostiikkatoimialan tulosta rasittivat muun muassa haltuunottokustannukset ja liikearvopoisto. Osana haltuunottoa prosessia diagnostiikkaliiketoimintaa tehostettiin muun muassa sulkemalla Englannin myyntitoimisto ja järjestelemällä toimintoja uudelleen Italiassa.

TUTKIMUS JA KEHITYS

Konsernin tutkimus- ja kehitysmenot vuonna 2003 olivat 21,1 milj. euroa (20,3 milj. euroa) eli 2,5 prosenttia (2,4 %) liikevaihdosta. Raisio Chemicals käytti tutkimus- ja kehitystoimintaan 14,6 milj. euroa (14,0 milj. euroa), joka on 3,5 prosenttia toimialaryhmän liikevaihdosta. Raisio Chemicals sai myös teknologiatuottoja myymällä tutkimus-, analyysi- ja koeajopalveluja asiakasteollisuudelle. Raisio Chemicalsin merkittävimmät tutkimus- ja kehitysinvestoinnit olivat koepainolaitos Future Printing Centerin rakentaminen ja ainutlaatuisen, uuden teknologian Optiload Tinline - monitelakalanterin hankkiminen koepäällystyslaitos CTC:lle.

RavintoRaision tutkimus- ja kehitysmenot olivat 4,4 milj. euroa (4,3 milj. euroa) eli noin 1,1 prosenttia toimialaryhmän liikevaihdosta. Raisio Life Sciences käytti tutkimus- ja kehitystoimintaan 2,1 milj. euroa (2,0 milj. euroa) eli 6,2 prosenttia toimialaryhmän liikevaihdosta.

INVESTOINNIT

Konsernin bruttoinvestoinnit vuonna 2003 olivat 63,7 milj. euroa (81,0 milj. euroa) eli 7,4 prosenttia liikevaihdosta (9,6 %). Raisio Chemicalsin osuus tästä oli 30,3 milj. euroa (62,4 milj. euroa). Suurimmat investoinnit olivat Kiinaan valmistuneet lateksi- ja erikoiskemikaalitehtaat.

RavintoRaision bruttoinvestoinnit olivat 12,3 milj. euroa (13,8 milj. euroa). Merkittävimmät investoinnit liittyivät margariinituotannon aloittamiseen Venäjällä ja rehutoimialan tuotantokapasiteetin kehittämiseen. Raisio Life Sciencesin bruttoinvestoinnit olivat 19,9 milj. euroa (3,5 milj. euroa). Suurin investointi oli elintarvikediagnostiikkayhtiö Diffchambin osakkeiden osto.

RAHOITUS

Tilikauden nettorahoituskulut olivat 12,9 milj. euroa (11,3 milj. euroa). Merkittävimmät syyt rahoituskulujen kasvuun olivat vertailuvuotta suurempi keskimääräinen lainamäärä sekä valuuttakurssivoittojen ja rahoitustuottojen väheneminen.

Liiketoiminnan tuottama kassavirta oli 77,0 milj. euroa (45,4 milj. euroa) eli 31,6 milj. euroa parempi kuin vuonna 2002. Investointeihin sitoutui 62,2 milj. euroa (64,9 milj. euroa).

Raision vuonna 1998 solmima syndikoitu luottolimiittisopimus muodosti edelleen keskeisen välineen maksuvalmiuden suunnittelussa ja hoidossa, mutta sen rinnalle otettiin kesäkuussa 2003 käyttöön kotimainen enimmäismäärältään 90 milj. euron

yrittäjätodistusohjelma.

Konsernin syndikoidun luoton kirjauskäytäntöä muutettiin vuoden 2003 alussa kuvaamaan paremmin luoton ehtoja kirjaamalla nostettu lainamäärä (154 milj. USD 31.12.2003) pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan. Luottolimiitin (190 milj. USD) keskeinen ehto on vähintään 30 prosentin omavaraisuusaste.

Konsernin korollinen nettovelka oli tilikauden päättyessä 277,8 milj. euroa (281,4 milj. euroa). Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 32,2 prosenttia (34,4 %) ja velkaantumisaste 127,9 prosenttia (109,4 %).

Pääoman käytön tehostaminen eteni hyvin, ja käyttöpääoman määrää kyettiin alentamaan 50,7 milj. eurolla. Käyttöpääoma oli 110,4 milj. euroa vuoden lopussa. Varastoihin sitoutuneiden varojen määrä laski 35,9 milj. euroa muun muassa ostopolitiikassa toteutettujen muutosten ansiosta. Vuoden viimeisellä neljänneksellä aloitettu saamisten myynti vapautti noin 25 milj. euroa myyntisaamisista, joiden määrä aleni yhteensä 27,9 milj. euroa vuoden 2003 aikana.

HALLINTO, JOHTO JA HENKILÖSTÖ

Raisio Yhtymän hallituksessa toimivat vuoden 2003 aikana Jörgen Grandell, Antti Haavisto, Jaakko Ihamuotila, Rabbe Klemets, Matti Linnainmaa, Kaarlo Pettilä, Christoffer Taxell ja Arimo Uusitalo. Raisio Yhtymän hallintoneuvosto vapautti Antti Haaviston Raisio Yhtymän hallituksen jäsenyydestä tammikuussa 2003.

Raisio Yhtymän hallintoneuvosto valitsi marraskuussa Erkki Haaviston Raisio Yhtymän hallituksen jäseneksi kaudeksi 2004-2005. Erovuorossa olleet hallituksen jäsenet valittiin jatkamaan hallituksessa myös kaudella 2004-2005. Hallitus valitsi vuoden 2004 ensimmäisessä kokouksessaan puheenjohtajaksi edelleen Arimo Uusitalon ja varapuheenjohtajaksi Matti Linnainmaan.

Hallituksen uusiksi varajäseniksi valittiin Mikko Korttila, Olavi Kuusela ja Jari Lehmusvaara sekä erovuoroisista jatkamaan Antti Salminen. Jukka Lavin toimikausi varajäsenenä jatkuu vuonna 2004.

RavintoRaision toimitusjohtajaksi nimitettiin 1.9.2003 alkaen Olavi Kuusela. Hänen edeltäjänsä Urpo Pirilä irtisanoutui syyskuussa 2003 Raisio Yhtymän palveluksesta ja erosi samalla Raisio Yhtymän hallituksen varajäsenen tehtävästä. Raisio Yhtymän henkilöstöjohtajaksi nimitettiin 1.9.2003 alkaen Merja Lumme.

Raisio Yhtymän johtoryhmän muodostavat pääjohtaja Rabbe Klemets, Raisio Chemicalsin johtaja Jari Lehmusvaara, RavintoRaision johtaja Olavi Kuusela, Raisio Life Sciencesin johtaja Jukka Lavi, talousjohtaja Antti Salminen, henkilöstöjohtaja Merja Lumme, lakiasiainjohtaja Mikko Korttila sekä viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja Taru Narvanmaa.

Raisio Yhtymän palveluksessa 31.12.2003 oli 2 735 henkilöä (2 767 henkilöä). Vuoden lopussa ulkomailla työskenteli 45 prosenttia (45 %) henkilökunnasta. Vuoden lopussa Raisio Chemicalsin palveluksessa oli 1 151 henkilöä, RavintoRaision 1 312 henkilöä ja Raisio Life Sciencesin 199 henkilöä.

Henkilöstömäärää lisäsivät Diffchambin osto sekä Raisio Chemicalsin liiketoimintojen kasvu Kiinassa. Tehostamisohjelmat ja margariinituotannon lopettaminen Ruotsissa taas pienensivät henkilöstön määrää.

TIETOJA OSAKKEISTA

Raisio Yhtymän vaihto-osakkeita vaihdettiin vuonna 2003 Helsingin Pörssissä 45,7 milj. kappaletta. Vaihdon arvo oli 47,9 milj. euroa

ja keskikurssi 1,05 euroa. Viimeinen kaupantekokurssi vuonna 2003 oli 1,24 euroa. V-osakkeen kurssi nousi 15,9 prosenttia vuoden alusta.

Kantaosakkeita vaihdettiin vuonna 2003 Helsingin Pörssissä 633 302 kappaletta. Vaihdon arvo oli 765 439 euroa ja keskikurssi 1,21 euroa. Viimeinen kaupantekokurssi vuonna 2003 oli 1,26 euroa. K-osakkeen kurssi laski 11,3 prosenttia vuoden alusta.

Yhtiöllä oli 31.12.2003 yhteensä 47 224 rekisteröityä osakasta. Ulkomaalaisten omistuksessa koko osakekannasta oli 5,8 prosenttia ja vaihto-osakkeista 7,4 prosenttia.

Raisio Yhtymä hyväksyttiin lokakuun alussa aloittaneeseen Kempen/SNS Smaller Europe SRI Indeksiin. Kestävän kehityksen indeksiin valittiin 12 eri maasta yhteensä 69 eurooppalaisyritystä, joiden toiminnan on todettu täyttävän korkeat eettiset, sosiaaliset ja ympäristömyönteiset kriteerit.

Hallitus ei ole käyttänyt yhtiökokouksen 21.3.2003 myöntämää valtuutusta osakepääoman korotukseen.

Konsernin hallituksen, johdon ja avainhenkilöiden optio-ohjelma 1998-2003 päättyi 30.1.2004. Ohjelman optio-oikeuksilla ei merkitty osakkeita.

SIIRTYMINEN KANSAINVÄLISEEN TILINPÄÄTÖSKÄYTÄNTÖÖN (IFRS)

Valmistelutyö IFRS-standardien mukaiseen tilinpäätöskäytäntöön siirtymiseksi on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Raisio Yhtymä siirtyy IFRS-standardien mukaiseen laskentakäytäntöön vuonna 2005. Vuoden 2004 luvut julkaistaan IFRS-standardien mukaisina vuoden 2005 keväällä.

VISIO JA STRATEGIA

Raisio Yhtymän hallitus arvioi syksyn 2003 aikana uudelleen vuonna 2001 laadittua visiota ja strategiaa. Hallitus näkee yhtymän myönteisen pitkän aikavälin kehittymisen edellyttävän toiminnan nykyistä selkeämpää keskittymistä. Näin voidaan turvata kaikille yhtymän toimialaryhmille edellytykset kehittyä ja kasvaa.

Välittömänä toimenpiteenä hallitus päätti selvittää konsernin rakennejärjestelyvaihtoehdot mukaan lukien irrottautumisen Raisio Chemicalsista. Myös mahdollisuudet Raisio Chemicalsin pörssilistautumiseen selvitetään. Lopullisten päätösten arvioidaan ajoittuvan vuoden 2004 toiselle tai kolmannelle vuosineljännekselle.

Uuden strategian suunnittelun pohjana on hyvinvoinnin erityisosaaminen, jota Raisiolla on elintarvikkeisiin, niiden terveysvaikutteisiin ainesosiin ja rehuihin sekä elintarvikediagnostiikkaan liittyen. Hallitus näkee mielenkiintoisia mahdollisuuksia rakennejärjestelyihin Itämeren alueella. Verkostoituminen alan muiden toimijoiden kanssa sekä alueellinen laajeneminen ovat jo käynnissä. Maailmanlaajuista laajentumista ja nopeaa kasvua haetaan ainesosa- ja diagnostiikkaliiketoimintojen kautta.

Tavoitteena on tiivistää entisestään yhteistyötä RavintoRaision ja Raisio Life Sciencesin välillä. Tämä antaa mahdollisuudet kehittää edelleen ketjua tutkitusti turvallisista ja jäljitettävistä raaka-aineista kuluttajalähtöisiin, maukkaisiin ja terveellisiin tuotteisiin.

VUODEN 2004 NÄKYMÄT

Markkinatilanteen arvioidaan jatkuvan haasteellisena ja kilpailun kireänä myös vuonna 2004. Raisio Yhtymän keskeisin tavoite

vuodelle 2004 on kannattavuuden parantaminen ja tuloksen kääntäminen voitolliseksi. Hyvän pohjan luovat vuoden 2003 aikana tehdyt tehostamistoimenpiteet ja määrätietoinen työ käyttöpääoman pienentämiseksi. Vuoden 2004 tuloksen odotetaan paranevan kaikissa kolmessa toimialaryhmässä. Myönteinen tuloskehitys ja pääomien tiukka hallinta mahdollistavat vakavaraisuusaseman paranemisen.

Raisio Chemicalsin myyntiin tähtäävät keskustelut on aloitettu ja uuden strategian suunnittelu on käynnissä. Ne pyritään saattamaan loppuun syksyyn mennessä.

Raisiossa 10.2.2004

Raisio Yhtymä Oyj
Hallitus

TILINPÄÄTÖSTAULUKOT (tilintarkastamattomat)

KONSERNIN TULOSLASKELMA

(milj. euroa)	2003	2002
Liikevaihto	860,5	843,1
Liiketoiminnan tuotot ja kulut	-814,5	-772,3
Konserniliikearvon poisto	-5,1	-4,1
Muut poistot ja arvonalennukset	-54,8	-45,9
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-0,3	-0,1
Liiketulos	-14,3	20,6
% liikevaihdosta	-1,7%	2,4%
Rahoitustuotot	4,1	5,1
Rahoituskulut	-17,0	-16,4
Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja	-27,2	9,3
% liikevaihdosta	-3,2%	1,1%
Satunnaiset erät	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	-27,2	9,3
% liikevaihdosta	-3,2%	1,1%
Tuloverot	1,4	-2,9
Vähemmistöosuus tuloksesta	-0,9	-0,9
Konsernin tulos tilikaudelta	-26,7	5,4
% liikevaihdosta	-3,1%	0,6%

Tuloslaskelman verojen laskentaperusteena on käytetty katsauskauden tulosta vastaavaa veroa.

KONSERNIN TASE

(milj. euroa)	31.12.2003	31.12.2002
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	23,4	28,2
Konserniliikearvo	65,3	57,3
Aineelliset hyödykkeet	277,2	289,7
Sijoitukset	12,6	12,9
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	117,7	153,6
Laskennallinen verosaaminen	20,3	11,9
Myyntisaamiset	86,8	114,7
Muut saamiset	37,1	38,9
Rahoitusarvopaperit	14,1	30,0
Rahat ja pankkisaamiset	20,5	12,2

Vastaavaa	675,0	749,4
Osakepääoma	27,8	27,8
Muu oma pääoma	166,2	205,7
Vähemmistöosuus	23,2	23,6
Laskennallinen verovelka	22,0	20,7
Pitkäaikainen vieras pääoma	235,0	100,5
Ostovelat	75,2	81,8
Muu lyhytaikainen vieras pääoma	125,5	289,2

Vastattavaa	675,0	749,4
-------------	-------	-------

KONSERNIN KASSAVIRTALASKELMA

(milj. euroa) 31.12.2003 31.12.2002

Kassavirta ennen käyttö pääoman muutosta	44,4	69,9
Käyttöpääoman muutos	50,7	-6,7
Rahoituserät ja verot	-18,2	-17,9
Liiketoiminnan kassavirta	77,0	45,4

Investoinnit	-65,8	-69,2
Käyttöomaisuuden myynti	3,6	4,3
Investointien kassavirta	-62,2	-64,9

Pitkäaikaisten lainojen muutos	-18,1	-24,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1,0	46,9
Pitkäaikaisten lainasaamisten muutos	0,1	0,2
Maksetut osingot	-3,5	-3,0
Rahoituksen kassavirta	-22,6	19,8

Kohdistamattomat erät	0,3	0,9
-----------------------	-----	-----

Rahavarojen muutos	-7,5	1,2
--------------------	------	-----

Rahavarat kauden alussa	42,2	41,0
-------------------------	------	------

Rahavarat kauden lopussa	34,6	42,2
--------------------------	------	------

TUNNUSLUKUJA

31.12.2003 31.12.2002

Oman pääoman tuotto, %	-10,9	2,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,8	4,5

Korollinen velka kauden lopussa, milj. euroa	312,5	333,6
--	-------	-------

Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	63,7	81,0
% liikevaihdosta	7,4	9,6

Tutkimus- ja tuotekehityksenot, milj.euroa	21,1	20,3
--	------	------

% liikevaihdosta	2,5	2,4
------------------	-----	-----

Henkilöstö keskimäärin	2 822	2 654
------------------------	-------	-------

Omavaraisuusaste, %	32,2	34,4
---------------------	------	------

Velkaantumisaste, %	127,9	109,4
---------------------	-------	-------

Tulos/osake, euro	-0,16	0,03
-------------------	-------	------

Liiketoiminnan kassavirta/osake, euro	0,47	0,27
---------------------------------------	------	------

Oma pääoma/osake, euro	1,17	1,41
------------------------	------	------

Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä kauden aikana, 1000 kpl

Vaihto-osakkeet	129 768	129 761
-----------------	---------	---------

Kantaosakkeet	35 381	35 388
---------------	--------	--------

Yhteensä	165 149	165 149
----------	---------	---------

Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, milj. euroa

Vaihto-osakkeet	160,9	138,8
-----------------	-------	-------

Kantaosakkeet	44,6	50,2
---------------	------	------

Yhteensä	205,5	189,0
----------	-------	-------

VASTUUSITOUMUKSET

(milj. euroa)

31.12.2003 31.12.2002

Vakuudeksi annettu omaisuus

Omasta puolesta annetut vakuudet

Annetut kiinteistökiinnitykset	72,4	10,5
Pantatut arvopaperit	4,0	0,0
Annetut yritysikiinnitykset	53,1	22,8

Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut

Leasing-vastuut

Leasing-sopimuksista maksamatta olevat määrät

Alkaneella tilikaudella maksettavat	4,7	4,5
Myöhemmin maksettavat	4,9	6,2

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

Takaukset	1,0	67,5
-----------	-----	------

Vastuusitoumukset yhtiön itsensä

puolesta	9,2	14,4
----------	-----	------

Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta

Takaukset	0,0	0,0
-----------	-----	-----

Vastuusitoumukset muiden puolesta

Takaukset	0,4	0,2
-----------	-----	-----

Johdannaisopimuksista johtuvat vastuut

Raaka-ainefutuurit: käypä arvo	-0,5	-0,3
--------------------------------	------	------

Raaka-ainefutuurit: kohde-etuuden arvo	11,3	11,6
--	------	------

Sähkötermiinit: käypä arvo	0,0	0,0
----------------------------	-----	-----

Sähkötermiinit: kohde-etuuden arvo	2,6	0,5
------------------------------------	-----	-----

Valuuttatermiinit: käypä arvo	2,1	0,4
-------------------------------	-----	-----

Valuuttatermiinit:		
--------------------	--	--

kohde-etuuden arvo*)	53,0	26,7
----------------------	------	------

Koronvaihtosopimukset: käypä arvo	-1,5	-1,5
-----------------------------------	------	------

Koronvaihtosopimukset:		
------------------------	--	--

kohde-etuuden arvo	80,0	80,0
--------------------	------	------

*) Tarkastelukaudella on suojattu myös eräisiin ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjä oman pääoman ehtoisia sijoituksia (osakepääoma), mistä johtuu valuuttatermiinien kohde-etuuden yhteismäärän huomattava kasvu.

KONSERNIN LIIKEVAIHTO TOIMIALARYHMITÄIN*)

(milj. euroa)	2003	2002
Raisio Chemicals	422,3	370,1
RavintoRaisio	417,9	458,5
Raisio Life Sciences	34,0	30,3
Toimialaryhmien välinen myynti	-13,8	-15,8
Liikevaihto yhteensä	860,5	843,1

KONSERNIN LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

(milj.euroa)	2003	% lv.	2002	% lv.
Suomi	412,0	47,9	401,4	47,6
Skandinavia	66,5	7,7	77,3	9,2
Eurooppa (pl Suomi ja Skandinavia)	278,2	32,3	258,3	30,6
Amerikka	47,4	5,5	52,6	6,2
Aasia	54,6	6,3	52,0	6,2
Muut	1,9	0,2	1,6	0,2
Yhteensä	860,5	100,0	843,1	100,0

KONSERNIN LIIKETULOS TOIMIALARYHMITÄIN*)

(milj.euroa)	2003	2002
Raisio Chemicals	1,9	10,7
RavintoRaisio	-11,7	11,0
Raisio Life Sciences	-5,4	0,5
Muut toiminnot	1,0	-1,6

Liiketulos yhteensä					-14,3		20,6	
KONSERNIN KEHITYS VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN*)								
(milj.euroa)								
	1-3/	4-6/	7-9/	10-12/	1-3/	4-6/	7-9/10-12/	
	2002	2002	2002	2002	2003	2003	2003	2003
Konsernin liikevaihto								
Raisio Chemicals	86,3	85,8	95,6	102,4	103,2	109,4	105,4	104,3
RavintoRaisio	106,5	116,4	118,2	117,5	94,6	110,4	108,5	104,4
Raisio Life Sciences	6,2	7,1	7,6	9,3	6,3	8,3	8,5	11,0
Toimialaryhmien väliset	-4,1	-3,8	-4,0	-4,0	-3,0	-3,3	-3,8	-3,6
Liikevaihto yhteensä	194,9	205,5	217,5	225,2	201,0	224,8	218,7	216,1
Konsernin liiketulos								
Raisio Chemicals	3,8	2,1	2,3	2,5	-3,2	-0,1	2,9	2,2
RavintoRaisio	4,0	3,1	5,5	-1,6	-1,4	-2,4	1,3	-9,2
Raisio Life Sciences	-0,1	0,0	0,4	0,2	-1,6	-1,7	-2,0	-0,2
Muut toiminnot	-0,2	-0,3	-0,5	-0,6	-0,6	0,5	1,0	0,1
Liiketulos yhteensä	7,5	5,0	7,6	0,6	-6,7	-3,7	3,2	-7,1
Rahoituserät	-2,9	-0,3	-4,0	-4,2	-2,5	-2,5	-4,2	-3,7
Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja								
Satunnaiset erät	4,6	4,7	3,6	-3,6	-9,2	-6,3	-1,0	-10,8
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	4,6	4,7	3,6	-3,6	-9,2	-6,3	-1,0	-10,8
Tuloverot	-2,4	-1,9	-1,1	2,5	0,0	0,2	-1,0	2,2
Vähemmistöosuus tuloksesta	0,2	-0,2	-0,4	-0,5	-0,1	-0,2	-0,4	-0,2
Konsernin tulos tilikaudelta	2,3	2,6	2,1	-1,6	-9,3	-6,2	-2,4	-8,8

*) Vertailuluvut on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatorakennetta.